

KIS VASÁRNAPI ÚJSÁG.

KÉPES HETILAP

(AZ IFJUSÁG SZÁMÁRA.)

Második évfolyam.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR: egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

JETTA.

Elbeszélés.

Milesz Bélától.

A kis 11-éves Jetta sem valami kitünő szép, sem gazdag nem vala. Azonban birt oly adományyal, mely mindkettővel fölér, t. i. vidám kedélylyel s jó szívvvel.

Az Istennek minden szép adományát, melyet e világon bőven terjesztett el, sajátjául tekintette a kis Jetta; azonban öröme nem volt teljes, ha csak azt más teremtménynyel is meg nem oszthatta.

Nem messzire atyja házától, mely Nemeshegy faluban volt, lakott Széplaki Antal ur, a vidék egyik leggazdagabb birtokosa, ki egyszersmind magas kormányhivatalt is viselt. Négy gyermeke közül a legnagyobbik, egy leány, éppen egy évvel volt idősebb, mint Jetta, a többi három fiatalabb volt nálánál. Jetta már többször hallott arról valamit, hogy ezek az uri gyermekek bőven részesülnek mindabban, mit rendesen az élet kényelmessé tételére fordítani szoktak, s mégis szomorú, kedvetlen, daczos teremtményké, úgy hogy nemesak legjobb játszótársaik hagyták el őket, hanem a kis szeszélyeskedők már korán okot adtak arra,

hogy a házinevelők vagy nevelők gyakran változtak.

Jetta, mint mondók, szerencsés derült kedélyénél fogva, igen szerette volna megosztani mindenkivel gyermeki ártatlan örömeit s meg nem foghatta, miként lehetnek a nélkül Széplaki ur gyermekei. Azért is különös ösztön által vonatva vágyódott hozzájuk, mire nézve többször sürgőleg kérte apját, hogy vigye őt egyszer a szomszéd uraság udvarába.

Széplaki ur minden nagy gazdagsága s magas rangja mellett sem volt boldog, mert szeretett nejét, gyermekeinek anyját, néhány év előtt elvesztette, s hivatala annyira elvonta őt házi körétől, hogy — fájdalom — gyermekei nevelését nem gondolhatta kellőleg.

Elég szomorú dolog volt azért, midőn hazatérve, gyermekei körében örömet, szórakozást keresett s csak kedvetlen, makacs teremtményeket látott maga körül, kik örökösen czivódtak, úgy hogy a hivatalos gondok által különben is terhelt apának családi nyugalom élvezése helyett, a különféle aprólékos perlekedések elintézésével kellett szabad idejét eltöltenie.

A jó apa ezt a házi bajt sokszor új ajándékok, meglepő játékszerek által akarta

elhárítani; de fájdalommal kellett tapasztalnia, hogy ezek a meglepetések csak újabb versengésre adtak okot a gyermekek közt. — Csakugyan igaz az, hogy semmiféle czifra vagy értékes tárgy nem okoz örömet ott, hol hiányzik a kedély vidámsága, a meglegedés.

Széplaki ur benső örömmel vette Erdösi Ferencz szomszédjának azt az előterjesztését, hogy leánya ohajtaná meglátogatni a kastély gyermekeit; részint azért, mert azokat már minden játszótárs elhagyta, részint azért, mert hallotta már hírét ő is a szomszédbeli kedves kis vidám leánynak, ki szegényes vajás kenyere mellett, egyszerű karton szoknyácskájában egészen boldognak érezte magát s szüleinek és ismerőseinek csak örömet okozott.

Szép nyári alkony volt, mikor Jetta először a kastélyba vezetteték.

A nagy udvarnak s szép épületeknek megpillantása bámulatra ragadhatta volna őt, ha az ilyeneket valami különös figyelmére méltatta volna. Azonban ő többre becsülte a természet nagyszerűségét, s a pompás kertbe sietett, hol ily szép időben az uri gyermekekkel találkozni remélt.

De csalódott, mert a négy gyermek: Andorka, Gyulácska, Anna és Irma a kastély egyik termében voltak együtt.

Bevezették hozzájuk Jettát, s itt a sok drágánál drágább, s szebbnél szebb mulattató játékszerek megpillantása ugyan lebilincselhette volna egész figyelmét s meglepetésében talán mozdulni sem tudott volna. Azonban inkább föltűntek előtte a roszkedvű gyermekek, kiknek mindegyike egy-egy szegletbe vonulva durczáskodott; az egyik meg éppen sirt, a másik ujját szopva morgolódott, makaeszkodott s valamennyien sápadtan, rendetlenül néztek ki.

Jetta megállott, s a nagyobbik leány végre annyira összeszedte magát, hogy a vendéget kézenfogva testvéreihez vezette, kik a jövevényre nagy szemeket vetettek s úgy, a mint duzzogásuktól tehettek, jól-rosszul üdvözölték.

Sok természetes nyájasság s kellem-kellett ahhoz, hogy Jetta egy ily duzzogó kis társaság szívélyes fogadását s barátságát kinyerje; de ő igen jól látszott magát találni az új körben; mint valami kis bölcsész

kezdte tanulmányozni új barátainak természetét s oly szívesen, megnyerőleg tudott velök beszélni, hogy csakhamar megnyerte mindeniknek hajlamát.

A szoba azonban, melyben voltak, csak nagyon kevés anyagot nyújtott a még mindig idegenkedő gyermekekkel folytatandó társalgásra, s Jetta kitekintvén az ablakon, a kertajtónál csinos kis gyermekkocsit pillantott meg, s hogy a többiek figyelmét arra vonja, élénk meglepetéssel jegyzé meg: mily csinos kis kocsit az ott.

— Papa hozta Pestről, — mondá Irmuska szájbígyesztve.

— Igazán csinos kis kocsit; de hát miért nem ülünk bele? hiszen itt e szobai meleg lég oly nyomasztó; én időm nagy részét a szabadban szoktam tölteni. Jerünk ki a jó üde levegőre.

Az okos leányka ezt oly természetesen, kihívó s meggyőző hangon mondá, hogy a társaság egyszerre megélenkül, a roszkedv eltűnt s az ajánlatot általános örömhelyeslés követte. Nehány percz múlva elhagyták a szobát s ujongva futottak az áldott friss léghöz a kis kocsihoz.

A mint odaértek, a kocsit körül egy kis vita támadt.

— Én felülök, — mondá a kis Irma.

— Én is, — topogott Andorka.

— Te már kocsikáztál a multkor, — veté ellen Gyula, — most én megyek.

— A két kicsi üljön fel, te pedig Andorka segíts nekem huzni, — mondá az okosabb Anna; de biz az ő rendelkezésének nem lett semmi hatása, mert Andorka elkezdett mérgesen sirni, mint valami neveletlen gyermek.

Jetta megkísérelte a vitába avatkozni s mondá:

— Engedjék meg nekem, kedveseim, hogy az első alkalommal egy kis szolgálatot tehessek; üljenek fel mindnyájan s majd húzom én a kocsit.

Anna váltig mondta, hogy illőbb neki, mint vendégnek, a kocsiba ülnie, — Jetta ajánlata ennyi viszonyos udvariasságot ébresztett benne. — De a vendég megmaradt határozatánál, kijelentvén, hogy e multság úgy is elég örömet szerez neki, azután majd inkább fölválthatják.

Elhelyezkedett hát nagynehezen az uri

népség s robogott a könnyü jármű; de nemsokára oly eset adta elő magát, mely csaknem végképen elrontotta az egész mulatságot s jó kedvet; Jetta kedélyessége s tapintatos bánásmódja azonban itt is helyreállította a felbomlott egyensúlyt.

A kocsi ugyanis véletlenül egy utszéli karóba ütődött s felborult.

Na bezzeg, volt most zürzavar, a kis kocsikázók jobbra balra potyogtak, s míg lábaik az égnek álltak, szájak s orruk tele volt homokkal; az elkényeztetett uri társaság keserves sirásban tört ki s mindenik tagja fájdalmasabbnak vallotta kapott sérelmét a másikénál, a minék makacs, erőszakos sirásban adott kifejezést.

Jetta egyszerű ártatlanságában kedélyesen felkaczagott e jelenetre, s midőn a haragos testvérek egyáltalán nem segítettek egymáson, felemelte ő valamennyit egymás után, minék aztán volt annyi hatása, hogy legalább valamennyire megengesztelődtek.

Midőn mindnyájan talpon és rendben voltak, szégyenkezve látták, hogy éppen Jetta, ki ezen a csekélységen nevetett, kapott ütést a homlokán, mert a kocsi hirtelen feldülésére egyensúlyt veszítve, fejét egy fához ütötte.

Távol attól, hogy e miatt panaszkodnék, a gyermekek szánakozását megnyerni igyekeznek, vagy rögtön bekötést sürgetnek: kérte a rábámuló gyermekeket, hogy az ő bajára ne is gondoljanak, hanem üljenek fel egymásután, s folytassák a félbeszakadt mulatságot.

E javaslat egyhangulag elfogadtatott, s a kis kocsi mindaddig zörgött a park köröndjén, míg ezt a mulatságot más időtöltés nem váltotta fel.

Ettől fogva Jetta nélkülözhetlen volt az uri gyermekek játékaiban s társaságában, sőt nemsokára annyi fölényvel és joggal bírt azok körében, hogy indítványa határozó, szava döntő volt.

Természetes jószívűsége, folytonos jó kedvvel egybekapcsolott okos gondolkozása mintegy önkénytelenül nyerték meg neki a Széplaki-gyermekek bizalmát s tiszteletét, melyet azoktól semmiféle rideg követeléssel ki nem lehetett volna csikarni.

Az együtt eltöltött este talán első bol-

dog időtöltés volt Széplaki ur gyermekeire nézve anyjok halála óta.

Az apa távollétében rideg, szeretetnélküli bánásmódban részesültek s kis szívökben az idegenség, bizalmatlanság s makacsság ütött tanyát. Jetta megjelenése egészen jótékonyan hatott rájuk s midőn nehezen váltak meg tőle, nagyon kérték, hogy ujjal látogassa meg őket.

Jetta átlátogatott sokszor a kastélyba, de tapasztalnia kellett, hogy a gyermekek-nél még sokszor visszatérnek a rossz szokások, pedig hát szívök alapjában ép oly jó volt, mint az övé, s tudtak is örülni minden szépnek, jónak; de a gyom már nagy volt s elnyomta a jó magot, mert nem volt ügyes, szerető kéz, mely azt onnan kiirtotta volna.

Egy este különösen durczáskodtak ismét a kastély gyermekei. Jetta hiában enyelgett, tréfált velök, nyájas szavakkal engesztelte őket, nem ért semmit. Valami csekélység miatt duzzogtak egymásra. Végre kijelentette Jetta, hogy őt az ily társaság legkevésbé sem mulattatja, eltávozik, nem is jö többé vissza, keres magának máshol szórakozást.

Hogy eltökélt szándék volt-e ez részéről s meg akart-e a mellett csakugyan maradni: nem tudjuk. Elég az hozzá, hogy a szokatlan komoly hang, melylyel ezt mondta s milyet még soha sem hallottak tőle, oly hatással volt a kicsinyekre, hogy a versengést rögtön abbahagyták s közakarattal kérték, engesztelték a jó Jettát, hogy ne hagyja el őket.

Jetta már annyira szükséges, nélkülözhetlen volt rájuk nézve minden mulatságukban, hogy a mely napon csak egy rövid órácskára is át nem jött hozzájuk, az a nap háromszor oly hosszúnak tünt fel előttök.

Ne gondolja azonban, kedves olvasónk, hogy Jetta már egészen kénye-kedve szerint mindig csak a szomszédba járogatott; nem, ő szüleinek egyetlen gyermeke volt, szerette azokat, örömet mulatott körükben s a szülék sem csupán tétlen játékra nevelték.

A Széplaki-háznál eltöltött idő s mulatság nem is bilineselte őt egészen oda, mert anyja már sok aprólékos foglalkozásokra szoktatta, melyeket éppen annyi örömmel végezett, mint a legmulatságosabb játékot.

Tudott már kötni, kissé varrni, olvasni,

írni, valamennyire rajzolni, papírból különféle csinos tárgyakat metszeni s mindezeket a foglalkozásokat ügyesen, jó kedvvel folytatta s vig dalokkal kísérte. — Legnagyobb örömét találta azonban abban, ha anyjának a háztartás munkáiban olykor némi segílyt nyújthatott. Például gyorsabb kéz már alig képzelhető, mint az övé volt a főzelék kiválogatásában, bab- vagy borsófejtésben, sőt a veteményes s virágos ágyak gyomlálásában is, — szóval, minden a gazdasszonykodás körébe vágó munkában. Sokszor, mikor a Széplaki-gyermekektől hazasietett, vagy későn jött oda, egész örömmel beszélte el a gyermekeknek, hogy ennyi meg ennyi dolga van a konyhában, a kertben stb., s ki lelkes elbeszélését hallotta, szinte kedvet kapott hasonló foglalkozásokra.

Idővel annyira vitte jó példájával, hogy a Széplaki ur gyermekei valamennyien holmi aprólékos, mulattató foglalkozásokkal töltötték el az időt, mi közben eszükbe sem jutott a tétlen cizivódás. Anna és Irma kisasszonykák harisnyákat kötöttek, kendőket szegtek be, kötöket, szoknyácskákat varrtak s az efféle kellemes foglalkozásokkal nemcsak maguknak szereztek örömet, de másoknak használtak is, mert a Jetta utasítása következtében sok ilyféle apróságot osztottak ki a cselédek s napszámosok gyermekei közt.

Az uri gyermekek Jettát most már a szeretet és gyöngédség minden jelével elhalmozták s többször akarták valami becses tárgygyal (melynek annyira bővében voltak) megajándékozni. De Jetta nem fogadott el semmiféle ajándékot, mert azt szülei ellenezték s őt arra tanították, hogy a kevéssel, mi je van, elégedjék meg. Az ajándékok csak növelik az emberi vágyakat.

Jetta folytatta látogatásait a Széplaki-házhoz, hol az idő reá s az uri gyermekekre nézve mindig kellemesebben telt el; e bekövetkezett változás később annyira szembe-tünő volt, hogy nemcsak az apa, de az egész udvar észrevette azt, sőt a szomszéd-ság is figyelmessé lett rá.

Azt azonban nem lehet egészen állítani, hogy a gyermekek egyszerre minden régi hibájokból s gyarlóságukból kivették volna. Ahhoz idő kellett. Így megvolt még az a gyöngeségök, hogy minden csekély

roszullétre panaszkodtak, minden hidegebb szellőcskétől féltek. — Jettát szülei minderről korán elszoktatták, úgy hogy ő egészsége veszélyeztetése nélkül kiállott bármi időjárást s fájdalmakról nem panaszkodott; de mások szenvedései iránt érzékeny, részvevő volt.

Ha kis szomszédai valamelyike beteg volt vagy megsértette magát: már ő akkor elmaradhatlan volt, mert ha egyébbel nem, de vigasztaló szavaival enyhítette a beteg baját. De azt is felfedezte, hogy ezek a betegségek nem származnak egyébből, mint abból, hogy a cselédek teletömték mindenféle csemegékkal az urfiakat és kisasszonykákat, s a mértéktelen evés elrontotta gyomrocskájokat. Erről pedig könnyű tenni, csak akarni kell. Rászoktatta őket a szabad léghöz, szabad mozgáshoz, ebben pedig szívesen követték példáját. Ennek jó következése megint az lett, hogy nem kellett minden héten orvost hivatni, mint azelőtt, mert a mértékletesség, szabad mozgás, foglalkozás, derült kedv oly hathatós gyógyszerek, hogy a ki velök él, nem sok bajról fog gondoskodni. — Az azelőtt satnya, durczás arcokon most a jó kedv rózsái mosolyogtak. Az új nevelő jó magaviseletű, engedelmes gyermekeket vett át s az uri háznál Jetta is sok szép oktatásban részesült, a jó nénike csakhamar igen megkedvelte őt.

Idővel Jetta némi gazdasszonyi foglalkozásokhoz is kezdte szoktatni a kisasszonykákat, s azoknak igen nagy kedvök telt abban. — Szabad idejükben a kertben gyomláltak, ültettek, babot, borsót fejtettek, sőt Annácska az éléstárba s konyhába is belátogatott, hol már saját kezével többször készített izletes ételt, tésztát vagy pecsenyét s nem tudjuk, kinek volt nagyobb öröme: az apának-e vagy neki, midőn egyszer az egész ebédet sajátkezüleg állította ki.

Széplaki ur benső örömmel látta gyermekeinek megváltozását; tudta jól, hogy azokra a Jetta példája s társasága hatott s azért a kis leányt nemcsak végtelenül becsülte, de sőt jótékony angyalul tekintette, ki megjelenésével házába örömet s boldogságot hozott. Csak azt sajnálta, hogy Jettát gyöngéd, nyájas szavakon kívül mivel sem jutalmazhatja, mert ajándékot nem fogadott el, arról pedig szó sem lehetett, hogy szü-

léitől végkép elhossa s leányává fogadja.
Feltette azért magában, hogy gondja lesz
mind Jettának, mind szüleinek jövőjére.

(Vége köv.)

A kása-káplár.

I.

„Na ebből a cigányból sem
Lesz a csatatéren semmi,
Ilyen huszárral kellene
Az ellenséget elverni.

Vissza fakó, te vén, dög, te!
Hol a hóhér? ki megnyúzzon!
Nem mozdulna ki a sorból,
Mindhiába sarkantyúzom.“

„Régi szolga az az állat,
Sokszor volt már a csatában,
A gólyónak füttyölését
Azért fogadja oly bátran.

Nem érti azt a szót: vissza!
Huszárlovak nem hátrálnak,
Megtanultak berohanni
Közepébe a halálnak.“

Útezai borbély Indiában.

Ni hogy reszket! még leesik
A lováról szégyenszemre,
Mit félsz cigány? hát nem látod,
Mint sietünk győzelemre.“

„Győzelemre? — győz az ország,
Nekem pedig leszen végem,
Tudom azt a győzedelmet,
Én sem érem meg ma épen.

Tudom, hogy egy óra mulva
Lesz a feleségem özvegy,
Én megugrom rögtön innen,
Ha a lóra nem kötöznek.

„Bizony, bizony nagy ostoba
Állat az a huszárló is,
Ennek is az egyik fülét
Elvitte már a golyóbis,

Most majd reám kerül a sor,
Egyszer azt veszitek észre,
Hogy elmaradt szegény fejem
Egy golyóbis-füttyölésre.“

„Ha kiszállott a huszárnak
Vérző sebén, vitéz lelke:
Nagyot sohajt a hazáért,
S magát mennyországban lelte.

De te soha nem jutsz oda,
Oda be nem jut a gyáva;
Gyáva ficzkók kiállanak
A mennyország kapujába.

S valahányszor jön egy vitéz
Az ő kedves paripáján:
Leemelik a nyeregből,
Illendően salutálván. —

Igy gúnyolták ki a gyávát,
S pajzánkodtak egyre-másra,
Egyszerre csak harsog a lég:
Haj előre! rohanásra!

És sebesen, mint a vihar
Vitézei a két hadnak.
Jézus segíts! Allah segíts!
Igy kiálltva, összecsapnak.

Ott a villám a kard élén,
Mely lesújt viruló fákat.
Szorul a lég, szédül az agy,
Az ember port, s füstöt lát csak.

És nem tudom, magyar fog-e
Hálát adni Istenének,
Vagy Allahhoz repülend a
Győzelemért hála-ének.

Mig lassankint tisztulni kezd,
Kivehetni jól a tárgyat,
Hol az ellen? elfutott már;
A magyarok helyen állnak.

II.

Megpihennek, hogy majd újra kezdjék,
Imitt, amott a tűz vigan pattog,
Távolról az ellen táborából
Hoz át a szél egy-egy kósza hangot.

A lobogó tüzet hogy megrakták,
Attól oly szép csillagos a róna,
Egyik ott a fűben álmodik már,
A másik hű lovára hajolva.

A cigány is bögrét tett a tűzre,
Tarisznyából szór beléje kását;
Ha a sor szűk volt ő kegyelmének,
Legalább hát, mint szakácsot lássák.

Felhős az ég, a kibukkanó hold,
Távolról felmutat titkos árnyat:
Lóra vitéz! lóra magyar tábor!
Az ellenség csalfa, újra támad.

Megszakadt az álom, lesz zsbongás,
Csörög a kard, a harczi mén nyerít;
Hallatszik a parancs: e rész helyt áll,
A másik meg baloldalon kerít.

Hol a lovad, cigány? föl a lóra!
Nógatják a társak, de hiába: —
„Nem megyek én addig, míg a kását
Vissza nem töltöm a tarisznyába.“

III.

Pitymallott, hogy vége lett a harcnak,
Mégfutott a lucskos török csapat,
De helyt állt a gyönyörű huszárság,
Hol ők voltak, ember tett ott falat.

Vitézkedtek mind, de az a cigány
Egymaga lekaszabolt vagy százat;
Jutalmat nyer, szólott a kapitány,
Éppen itt jön, éppen erre vágdat.

A min ül, az a basának lova,
Nyergen van a volt gazdának feje,
Véres a kard: „Gyi te! basa lova!
Dicsőséggel vagyok én most tele.“

Büszkén száll le büszke arab lóról,
Minden arez egy kérdőjelle léssen!
Ni a cigány, csodáknak csodája!
Basát fogott, — mondják minden részen.

A kapitány veregeti vállát:
„Derék fiú vagy, barátom, Peti!
Kipirult a jó fiúnak areza,
A dicséret nagyon tetszik neki.

„Mától fogva káplár lesz a rangod,
Ékesítünk egy vitézi renddel.“
Hej! csatában könnyen nagyot esik,
Könnyen is hág magasra az ember.

IV.

Legnagyobb a hír harangja,
Ugy elhallik kondulása,
Már beszéli egész ország,
Hogy mit nem tett meg a kása:

Hát a mint úgy félig főtten
Került be a tarisznyába,
A tarisznyát Peti cigány
Veti lova oldalára.

Egy darabig tűri fakó
Ezt a forró dicsőséget,
De mi sok, az sok, — a kása
Mindig jobban-jobban éget.

Egy pillanat: ki a rendből,
Be az ellen táborába,
Hát hiába lett volna kard
Peti remegő markában?

Kapta magát: jobbra, balra,
Merre érte, szurta, vágta,
És hogy futni kezd az ellen,
Békötött a nagy basába.

És a roppant nagy basának
Lett azonnal szörnyü vége,
És megáll a zaklatott ló,
Hülni kezd a kása végre. —

Igy lett Peti: Kásakáplár.
De ő erre mit se hajtván,
Hogy megjött a bátorsága,
Megmutatta többször aztán.

Bátorsággal, vitézséggel
Vitte feljebb, vitte többre.
Első volt mindig azok közt,
Kik lecsaptak a törökre.

Szabados Janos.

A víz kulesa.

(Mese.)

Volt egyszer egy szegény legény, s az igen nagyon szeretett egy szép leányt, s az olyan szép volt, mint az ég legragyogóbb csillaga, mint az erdő legszebb virága. De az erdő vadásza szintén szívébe zárta őt s nőül is kérte.

A leány ekkor atyjától kérdé:

— Melyikhez menjek nőül?

— Ejnye no, — felelé az apa, — itt a választás csak olyan baj, mint kenyéren a vaj. Ott áll a fehér kőből épült vadászlak, itt a sárból rakott kunyhó. A vadásznak szép bajusza van, a szegény ördögnek még

nem is pelyhezik az álla. A vadász fényes fegyvert vet a vállára, a szegény Lénárd pedig csak favágó-baltát. A ki puha ágyat vet magának, az jól alszik.

És a leányka szívetől kérdé:

— Melyikhez menjek nőül?

— Ejnye no, — felelé a sziv, — itt a választás csak olyan baj, mint kenyéren a vaj. Lénárd olyan jó és szép, mint egy tavaszi napsugár, a vadász pedig olyan mogorva és szilaj, mint a fergeteg. A szívvvel él az ember, s a házban lakik, pedig mégis csak jobb jól élni, mint jól lakni.

Tehát mégis nagyobb volt a baj, mint a vaj, — mert Alinának nehéz volt a választás.

De minthogy inkább hallgatott atyjára mint szívére, tehát a vadásznak nyujtá kezét s nejevé lett.

A szegény Lénárd pedig szóla magában:
— Nekem többé nincs örömöm a világon, az embereket többé nem akarom sem látni, sem hallani, mert mind hamisak. A fák alatt fogok én ezentul lakni s az állatokkal fogok élni, tudom, azok nem marják meg a szívemet.

Azzal elment messze be az erdő mélyébe, a hol még sohasem járt. Végre egy szűk, de igen szép völgybe ért, melyet magas sziklafalak környeztek, s a legszebb fák és bokrok meg virágok nőttek ott, mintha ez egészen más világ lenne.

Az erdőnek valamennyi állatai összegyűltek ott s játszottak és mulattak. A fákon evetkék ugráltak s enyelegtek; a bokrokban különféle madarak daloltak, olyan szépen, mint a világ legédesebb zenéje; a sziklák oduiból házi-nyulak kandikáltak; a kristálytisza patakból szelid özikék ittak, s hüs habjain fényes tollazatu réczék s hófehér hattyúk uszkáltak; egy hatalmas szarvas terebély fűzfához dörzsölé sokágu szarvát; egy makkos tölgy alatt vad kocza ropogtatta a kövér makkot apró malackáival, s egy kő mellett róka sütkérezett a napon, s egyik sem bántotta a másikat.

— Lám! — gondoló Lénárd, — odaki háboru áll, itt meg béke uralkodik; ez pedig azért van úgy, mert itt még ember nem járt; tehát az állatok is békében élnek egymással, ha az emberek nem háborgatják őket. Itt fogok én lakni.

Ő egy meredek sziklacsúcson állt, midőn ezt mondá, s a völgy lenn terült el. A sziklán három magas jegenye-fenyő emelkedék, melyek örökként elzárták a völgynek bejáratát. A jegenyék árnya elrejté Lénárdot.

S a mint így egészen elmerült ezen csodavilág bámulatába, s lenézett a völgybe, egyszerre a közet mozogni kezdett s egy aranykules fúródék ki a sziklából, s utána tiszta csillogó vizsugár bugyogott s az alatta lévő öblös kőmedenczébe gyült.

egyszer körülnézett, aztán fehér márványszéket huzott ki a vízből s ráült. Midőn arczát a tiszta vízzel megmosta, még százszorta szebb lett (de nemcsak a mesében, hanem a valódi életben is van olyan varázshatása a rendes mosdásnak és fürdésnek, kedves ifju olvasóim!), — aztán elefánt-csont-fésüt vett ki zsebéből s fésülte aranyhaját, melyet két fonadékba font, s úgy körülövezék azok gyönyörű arczát, mint a rózsakelyhet gyöngéd szirmai. Az aranykules pedig a vízmedence középen

A földalatti halott-város.

A hullámozó viz tiszta tükréből egyszerre gyönyörű női arcz merült fel. És oly szép volt az, mint maga a nap, s mégis annyira hasonlított a hűtlen Alinához, csak hogy még ezerszerre szebb volt.

Szemeit vizsgá tekintettel körüljártatta. De miután a völgyben mély csend uralkodott, végre egész testével kiemelkedett a vízből. Hosszú égszín selyemruhája volt. Haja a vízben zöldesnek látszék, de a napon csakhamar aranyfényt mutatott. Még

feküdt, s olyan fényt sugárzott ki, mintha egy kis nap ragyogna a vízben.

A víz tündére most letört egy nádat, mely a tó partján állt, s fuvolat csinált belőle. S a mint fujni kezdé, mindenfelől oda gyűltek az állatok, s mint királynőjüket üdvözlék őt.

A szarvas kezét nyalta; az özike ölébe tette fejét; a nyulak két lábra álltak; az evetkék mosdottak előlábcskáikkal; a madarak még szebben daloltak; a gerle vál-

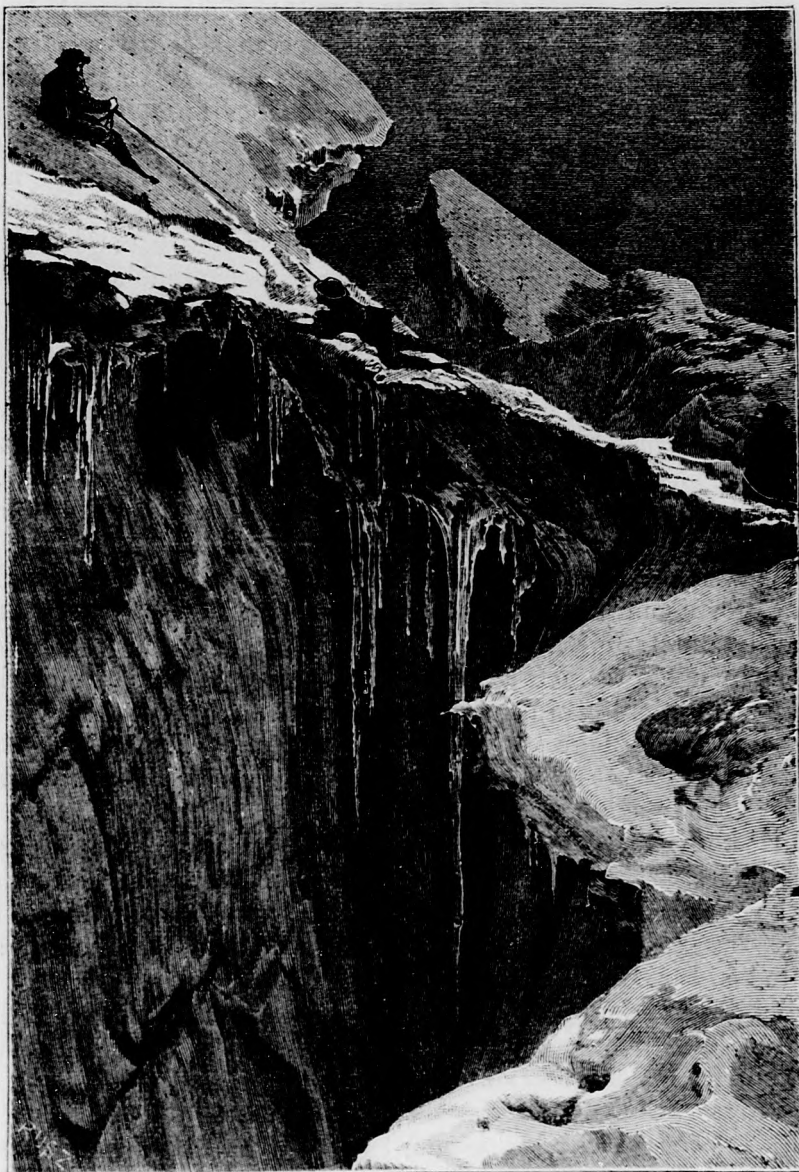
lára ült, s a vadkocza bukfcenzet vetett örömében; a malaczkok a vízbe ugráltak tiszteletére, — de a tündér kezével intett nekik.

Aztán körülnézett az állatok körében s kérdé:

— Hol van az én Szépszemücském!

A tündér eléje ment s karjain vitte őt a medenczéhez.

— Szegény Szépszemü! — sohajtá, — ime a gonosz vadász golyója szétzúzta első ballábadat. Miért távoztál annyira házamtól? A hol emberek uralkodnak, ott gyűlölet és halál lakik.

Átkelés a Dent-Blanche hegyzakadékán.

És az állatok fejeiket rázták, mert nem tudták hollétét. Szépszemücske pedig egy özike volt, melyet a tündér legjobban szeretett.

Egy idő múlva oda vánszorgott az öz bágyadtan és három lábon ugrálva.

Az özike egyet sohajtott s lecsüggeszté fejét.

— Dugd a vízbe lábacskádat; — parancsolá a tündér; az öz engedelmeskedék, s lába nemsokára meggyógyult.

A tündér ezután beszélgetett az álla-

tokkal s tanítást adott nekik, hogy békések és okosak legyenek.

— Őrizkedjétek az emberektől, mert ők szeretetről szólnak s gyűlöletet gyakorolnak; két nyelvvel és fél-szívvvel bírnak! — mondá végre.

Erre Lénárd nagyot sohajtott a jegenye mögött. A tündér szörnyen megijedt s hamar felkapta az aranykulcsot a víz fenekéről, hogy először is azt megmentse.

Aztán feltekintett a jegenyékhez. Ott látott egy emberi arcot, s oly szép és szomorú volt az, hogy megesett rajta a szive!

— Oh ha ez félszívét nekem adná, én odadnám értte cserébe egész szívemet s ráadásul mindezen gyönyörűséget! — gondolá magában.

— Mi bajod, oh ifju, s mit keressz te itt? — kérde a tündér nyájasan.

— Ah, nekem nagy bajom van! — panaszkodék az ifju. — Kerülöm a világot és az embereket! A te forrásodnak vize meggyógyítja ugyan a törött lábat, de nem a megtört szívet. Te jó vagy, de rajtam nem segíthet semmi jószág a világon.

A tündér soká, soká nézett az ifjura.

— Te látod forrásom erejét, de nem ismered szívem hatalmát. Jöjj le!

Lénárd csakhamar ott termett a tündér mellett, ki szemeit megérinté aranykulcsával, s azonnal hullának csillogó könyei.

— Szived tiszta és jó! — mondá a tündér szeliden, — gonosz szívből az én kulcsom nem csalhat könyeket.

Most saját keblére, aztán az ifju szívére tette kezét. Ekkor fehér rózsa nőtt ki belőle.

— Búbánatod szünni fog és áldást hozand. Tiszta lélek szilárd és hű lesz a szenvedés által.

Lénárd ekkor leborult a tündér előtt s mondá:

— Engedd meg, hogy én itt lakhassam, szolgád leszek. Szemed szebb a napnál; elfeledem búbánatomat, ha bele nézhetek. Holt szívemet ismét dobogni érzem, mióta kezed rajta nyugodott.

A tündér édes mosolylyal kezét nyújtá neki.

— Maradj az én völgyemben, miután a világ kitagadott téged örömeiből. Légy szolgám addig, a míg méltóvá leszek urammá

lenni. Légy oly jó, a milyen szép vagy, s oly boldog leszek, a milyen gazdag vagyok én.

A tündér ismét leült zsámolyára, és Lénárdnak a szikla szélén kellett helyet foglalnia. A tündér mélyen szemébe nézett, s aztán csodaszép fejét csóválta.

— Nem csodálatos-e, hogy az idegen forrást lelt ott, hol az itt-lakók csak száraz kösziklát látnak? — Neked sikerült, a mi még nem sikerült senkinek sem. Kulcsom felnyitja a sziklát, hogy viz bugyogjon belőle; hanem szemeid és szavaid megnyitották szívemet, hogy feltárja előtted legmélyebb titkát. Most figyelj és — hallgass!

Hangja olyan volt, mint a sás suttogása az esti szellőben, majd meg hasonló a patak zúgásához, ha mohos sziklákön szökdel alá, majd meg olyan, mint a csalogány éjjeli dala.

És így beszéle:

— Én e víz tündére vagyok, nevem: Izola. Ezen kulcs hatalmat ad nekem a világ valamennyi vizei felett. Ha háromszor megfordítják a földben, bármi helyen vizet csal ki belőle. Háromszor a vízbe mártva, az rögtön eltűnik ismét. Mélyen lennt a sötét árban áll az én palotám. Falai üvegből és korallból s födele drága kövekből vannak. Czápák a kapuőreim, s delfinek a lovaim, melyek engem villámgyorsan visznek a tengereken keresztül. De ott lenn mindig félhomály van, a nap ugyan oda is letekint, de csak úgy, mint a könyben úszó szem. Ha több világosság után vágyom, akkor előszólitom lámpa-hordóimat, ezek pedig apró halak, világító taréjjal fejkön. Ezekről aztán úgy lángol a tenger, mint a folyékony tűz. De az sem olyan, mint itt fenn a napnak kedves, meleg fénye, melynek sugarai a szívet is megvilágítják és felmelegítik. A mélységnek csodáit bámulni kell, de a felvilág csodái elragadtatnak, ez a nagy különbség. Azért szeretek én annyira ajtókat törni a sziklákba s a felszínre jönni. De nem minden helyen maradhatok én. A szél és a déli nap heve elrontják szépségemet s árnyékká tesznek engem; azért ovakodom tőlük. Csak a völgyben lakhatom mindig, mert a szél nem hatol be ide s délben a lombos fák nem engedik bejutni a lángoló nap sugarait. Mindennap nyitok itt ajtót s meglátogatom kis édene-

met. Az állatokat szeretettel és jószággal magamhoz szoktattam; virágaim mindig nyílnak, fáim soha sincsenek gyümölcs nélkül, a tél elmén kis királyságom mellett, s örökös tavasz vesz engem körül. Kedves kis birodalmam láthatlan az emberek számára, mintha fallal lenne körülvéve. De állataim szabadon járnak be s ki. Minden nap csak néhány perczig szabad a bejárás a három fenyő közt, a míg a nap ott fenn a kis szikla-hasadékon besüt. Ha vakítón besüt ide, akkor gyorsan bemártom arcomat a forrásba, hogy el ne száradjak. Te éppen ezen perczeket találtad el, előtted még senki. Ha valami gonosz ember látatlanul bejön, s kiveszi a kulcsot a forrásból s kihúzza ezen lilomot gyökerestül, akkor veszve vagyok. A kulcs nélkül nem mehetek vissza palotámba, s e virág nélkül halálra epszt engem a levegő. Ha az ellenséget felföldözhetem, mielőtt a kulcsot elveszi, akkor ködfellegbe burkolhatom őt. S így hát mégis elég gondom van, minden boldogságom mellett. Te becsaptad magad után a világ ajtaját; segíts most nekem, hogy az ne nyíljk meg ismét e csendes völgyben. Állj ott fenn a fenyőknél a veszély idejében és őrizd a bejárást. Ha meglátod az ellenséget, akkor semmi baj, — én ártatlanná teszem őt. A többi időben örömeimben osztozol, s nagyok és édesek ezek, nem is hinnéd, mennyire. Néha az erdőbe is kell menned, állataim után nézni. Ámbár nagyon szeretnek engem, de néha mégis elbolyognak messzire a vadonban, s a vadász fegyvere elé kerülnek. Úgy már sok kedves állatot vesztettem el. Akkor adok neked egy kék virágot innen a forrás partjáról, azt szivedre teszed, s akkor mindig bizton visszatalálsz ide. Ha beteg vagy sebesült állatot találsz, azt ide hozod a forráshoz, itt megszünik minden fájdalom s meggyógyul minden seb. Lásd, most már a nap elment s édenem ajtaja be van zárva. Most már szabad vagy. De vigyázz jól! Csak nekem, egyedül nekem szabad szolgálnod. A kettős szolgálat megfoszt téged a boldogságtól.

Lénárd félkábultan hallgatá a tündér szavait, úgy tünt fel neki, mint egy édes álom. Midőn elhallgatott, megragadá mind a két kezét s mondá:

— Szemeimmel öröködöm feletted, lábaim-

mal megyek, a hová küldesz, kezeimmel dolgozom, a mit parancsolsz, és szivemmel szeretlek, míg élek.

Lénárd kunyhót épített magának a három fenyőfa tövében. Szolgálatá könnyű volt s örömben gazdag. Nem is lehet leírni, milyen boldog volt. Minden bú, minden baj feledve volt, minden seb behegedt. Soha sem vágyott az emberek közé visszatérni s nem is gondolt többé senkire sem.

De a boldogság mellett kigyómódra húzódik a szerencsétlenség az árnyékban, — véletlenül felüti fejét, s halálosan megmarja a gondatlant.

(Vége köv.)

Keletindiai képek.

Utczai borbély.

(Képpel.)

Arról az élénkségről, tarkaságról és fülzaggató zajról, mely egy keletindiai nagyobb város utczáin uralkodik, csak annak lehet helyes fogalma, ki Kalkuttát, Madraszt vagy Bombayt meglátogatta. Nincs az óvilágnak az a népfaja, mely ott képviselve ne volna. A kereskedők és mestereberek éktelen lármával kinálgatják portékáikat, a rongyos, néha majdnem egészen meztelen koldus-barátok rémítő zajjal imádkoznak s kérnek alamizsnát a járó-kelöktől; csak a borbély ül méltóságos nyugalommal háza előtt az utcán, villogó beretvával kezében, mert jól tudja, hogy a ki rászorult, ugy is felkeresi, ha nem kiabál.

Hiába, el kell ismernünk, hogy a borbély Indiában is borbély, tehát fontos, nélkülözhetlen egyéniség, mert az ő mesterségének jutott ama nagyszerű hivatás, hogy az ember bozontos felét illő rendben tartsa.

A beretválás, miként rajzunkon látható, Indiában is olyanformán történik, mint nálunk, esakhogy kissé durvább, kiméletlenebb kiadásban. A borbély hol fülön, hol nyakon, hol üstökön esipi „Kundschaft“-ját, s ugy elnyúzza, elkinozza szegényt, hogy elátkozza még azt is, a ki a szakáll-viselést feltalálta. De mint nálunk Európában, ugy ott is vannak felsőbb rangu „hajművészek“, a kik nem telepednek az utcára, hanem

díszes „műtermek“ben gyakorolják fényes küldetésüket.

A rajzunkon látható borbély nem tartozik e magasrangú „hajművészek“hez, az ő műterme az utcza, és egy darab gyékény vagy ócska szőnyeg. Ő csak olyan „falusi borbély“, noha városban lakik, és csak a kolduló barátokat, szegényebb fakirokat, hamalokat (hordárt) és afféle szegény sorsú munkás népeket beretválja. Lehet, hogy nem olyan tudós vagy — tudákos, mint a mi borbélyaink, de még tán nem is mulattatja azokat, a kiket beretvál, annyi mindenféle pletyka mende-mondával, nem is olyan kíváncsi, mint az európai borbélyokról mondják, de azért mégis csak oly hasznos és nélkülözhetlen, mint nálunk, s éppen annyira van áthatva saját fontosságának érzetétől, mint bármelyik párisi „hajművész“, ki 3—500 frankos hajdíszítéseket készít, melyeknek csak az a hibájok, hogy nem azon a fön díszlenek, a melyen a haj termett.

Egy földalatti halott-város.

(Képpel.)

A Szent-István-templom előtt Bécsben mindennap ezer meg ezer ember halad el, a nélkül, hogy arról egyebet tudnának, mint hogy az Európa egyik legnagyobb-szerű imaháza, és tornya első helyen áll a világ legmagasabb épületei közt; s igen kevesen vannak ezen ezrek közt, a kiknek tudomása vagy legalább sejtelve lenne arról, hogy egy rég elporladt nemzedék óriási sirja felett járnak. — Igen, roppant földalatti helyiségek terülnek el nemesak a templom, de az egész templom-tér alatt, sőt ennél tovább is elterjednek. Egész földalatti város az terjedelmes boltozatokkal és folyosókkal, melyekről tulajdonképen nem is tudják, hogy meddig terjednek. E téres földalatti helyiségek „Szent-István-katakombák“ név alatt ismeretesek, s régente temetkezési helyül szolgáltak, úgy hogy az idő folytán egy valóságos „halott-város“ lett belőlök.

De bátor szíve és erős idegei legyenek annak, a ki ezen földalatti temető megtekintésére rá szánja magát, mert ugyan borza-

lomgerjesztő látványok tárulnak fel szemei előtt, melyeket nem feled el egykönnyen.

— Gyönyörű májusi délután volt, midőn egy jókedvű társaság, melynek egyik tagja én valék, — így írja egy utazó, a ki földalatti helyiségeket egész terjedelmökben bejárta, a mennyire veszély nélkül behatolhatni, — a Szent-István-templom alatti sirboltok megtekintésére a napvilágtól búcsútívet, s a halál birodalmának borzalomteljes éjjelébe alászállt. Először is a felső boltozatokat jártuk be, s széles jó kedvünk nemsokára szótlán komolysággá változott; a hová léptünk, a hová néztünk, mindenfelől az enyészet hústalan arcza vigyorgott felénk, s ránk mereszté borzalmas szemüregcét.

„Itt éppen a templom főoltára alatt állunk,“ — mondá egyik vezetőnk, s fáklyájával egy sötét boltozat felé világított. E pillanatban éppen mindnyájan elhallgatunk, s az orgona mélyen, tompán zúgó hangjai tisztán s világosan lehallatszottak a templomból. Egy darabig némán, mélyen meghatva álltunk egy helyben, míg az orgona egyszerre elhallgatott, és ismét siri csend fogott körül; mi tovább haladtunk.

Egy keskeny folyosón át egy új csarnokba jutottunk, s a mint az oszlop mellől kiléptem s magam elé világítottam viaszfáklyámmal, iszonynyal visszapattantam. Egy férfialak állt előttem mereven a falhoz támaszkodva; lábainál egy másik guggolt, karjait mellén keresztbetéve s fejét, mely csak lazán függött össze nyakával, egyik vállára hajtva; egyik sarokban egy nő guggolt összeesve, meggörnyedve, szintén keresztbetett kézzel, és a falak mellett mindenütt ismét mások ültek, álltak, — csupa holtak, melyek múmiákká száradtak; az egyik nyitott, mellére csüggő, — a másik göresösen összeszorított állkapocscsal; egyik végig nyújtózkodva, a másik összehúzódva, s majdnem valamennyi keresztbetett karokkal, a mint a koporsóba elhelyezték őket, s többnyire mind eltorzult vonásokkal, de az arcvonások és testidomok rettenetes módon felismerhetők voltak, s a hústalan, vigyorgó csontváz sokkal kevésbé borzalmas, mint ezen múniaszerű, de nem keményre száradott alakok, — mintha csak tegnapelőtt temették volna el őket. A rothadásnak és porladásnak semmi nyoma sem mutatkozott

a testeken, hanem a bőr szépen elfonnyadt, mint a káposztalevél, és tapintata olyan volt, mint egy finomra kikészített keztyü-bőr; a húsnak sejtszöveve szintén kiszáradt és a bőr olyan telve maradt, mintha fűrészporral lenne megtöltve.

Sajátságos, kísérteties látvány volt az. Némely helyen a porlatag tárgyakkól egész halom emelkedett a boltozat fala mellett: ruhafoszlányok, koporsó-töredékek; itt-ott egy-egy kéz vagy láb nyult ki belőle száraz ujjával, és a halom tetején lidérczként egy-egy összegörnyedt alak guggolt vagy feküdt; a falakhoz mindenütt holttestek támaszkodnak, csak hogy egyiknek a keze, másiknak fél lába, vagy éppen a feje hiányzik. Különös, hogy a testek megmaradtak, de ruházatuk egészen szétmállott és porrá lett, s csak ott maradtak meg egyes foszlányok, a hol a törmelék azokat elfeledte; ezeknek még kelméjük is felismerhető volt, — többnyire vászon és selyemszövet, az utóbbi különösen erősen és vastagon szöve.

Innen aztán lementünk a harmadik boltozatba, mert némely helyen három ilyen katakomba van egymás alatt. E szerint három-emeletes épület ez a föld alatt, csak hogy a középsőbe nem lehet járni, mert sok helyen megrepedezett a boltozat, s életveszély fenyegeti az ott járókat; ez okból befalazták az oda vezető bejárást. Ezen középső helyiségbe tömördek holttest van behányva. Mi alkalomkor hányták be azokat oda, azt most már nem igen lehet tudni, mert több mint 100 esztendeje, hogy oda nem temetkeznek.

A legelső helyiség sokkal tisztább, és ugyszólván némi izléssel van elrendezve, ez a vezetők műve, kik a látogatókat kísérik. Itt roppant gúla van rakva csupa vigyorgó halálföböl, amott kar- és lábszárakból; az utak tiszták s mindenütt esontokkal szegélyezve; egy kisebb, kerekded esarnokban oly művészileg összerakott esonthalmokat találtunk, hogy valóban bámultunk; a rendezők türelme kifogyhatlanak látszék. Egy fülkében több koporsót lehet látni még egészen jó karban, — egy másik fülkében régi, régi divatú diszöltőzetbe burkolva, ezüst csattos csokros cipővel lábán és hosszúfürtű parókával fején, áll egy magas férfi-alak, mellette egy összaszott nő guggol, s a mint ezeket javában

szemléltük, vezetőink hirtelen magasra emelték fáklyáikat, — önkénytelenül felnéztünk mindnyájan, és — hideg borzadály futott végig testünkön, — alig 3—4 lábnyira fejeink felett a levegőben lebegett — de mi? — egy nehéz felhő — csupa holttestekből. — A boltozat e helyen megrepedt és széles rés támadt, melyen át az ott halomra hányt holtak benyomultak, a mennyire a tér engedé, s most ott csüggnek látszólag a levegőben, az egyik lábát, a másik fejét lógatja lefelé, s különösen borzasztó egy hosszan lenyuló kéz, kiterjesztett ujjakkal, mintha azon vakmerők üstökét akarná megrázni, kik a halottak nyugalmát háborítják.

Ezen látvány a leghatásosabb az egész földalatti helyiségben, s a kalauzok azért hagyják azt utoljára.

Innen aztán megint más folyosókon és esarnokokon, miadig esonthalmok közt haladva, a lépcsőzethez értünk, és ismét a felvilágba siettünk, — s valóban lelkünk megkönnyebbült, midőn feljutánk, s majdnem örömkialtásokkal üdvözlők a nyájasan ránk mosolygó verőfényes napot, melynek fényénél bámulva néztünk egymásra, mert feltűnően halványak voltunk valamennyien. S úgy hiszem, egyikünknek sem lett volna kedve a halottak néma birodalmában még egy látogatást tenni.

A havasokon.

(Képpel.)

„A havason zeng a kürt,
Csodabájjal s édesen,
Ott egész egy más világ van
Már a menny közelében!“

Nem ok nélkül nevezi a költő a havasok vidékét „egész külön világnak“, mert valóban az is. Oly tüneményekkel és jelenetekkel találkozunk itt, a milyenekkel Európában másutt sehol.

Az Alpok világa szép, magasztos, titokszerű világ. Óriási képesarnok táruul itt elénk, melynek minden egyes képe meglepő, festői, művészi; a háttért a rétek eleven zöldje, az erdőségek sötétzöld lombkoronája és a folyók csillogó kristálya képezi. A közeli völgyoldalok merész meredekséggel

törnek a magasba, föl a tiszta kék színben ragyogó sziklaélekig; itt vad, minden perczen alázuhanással fenyegető szirtfalakon akad meg félénk tekintetünk, ott meg egy nagyszerű vizesés zuhog alá a vögybe. Most egy tarka tehéncsordát vagy kecskenyáját veszünk észre, a mint a fellegek közelében zöldelő, kövér havasi páston legelész, s csodálkozunk, hogy miként juthatott oda s mint képes a meredek sziklaélen megkapaszkodni a nélkül, hogy az alant tátongó örvénybe lezuhanna. Itt egy tátongó hegyszakadék hirtelen elvágja utunkat, amott egy hógörgeteg akar maga alá temetni.

Mellékelt képünk egy ilyen hegyszakadékot (Bergschrund) ábrázol a Dent-Blanche (fehér-fog) nevű magas csúcs oldalán, Svájcban, s egyszersmind Whymper, a híres hegymászó svájci kalandjaiból tüntet föl egy éppen oly érdekes, mint veszélyes jelenetet.

A „Bergschrund“ nem közönséges hegyszakadás; rendesen egy jégmező (Glätscher) és ama hegy közt nyulik szét, melyhez e jégmező támaszkodik. Mikor e többnyire mély s igen széles hegyszakadások nincsenek hóval tele, olyankor gyakran teljes lehetetlenség átkelni rajtok.

1865-ben Whymper fölmászott a Dent-Blanche-ra (4364 méter magas), melyen ő előtte még csak Kennedy és Wigram fordultak meg 1862. július 18-án, Croz és Kronig nevezetű havasi kalauzok vezetése alatt. De Whymper nem követé azoknak ösvényét; neki, a legmerészebb hegymászonak, itt is járatlan ut kellett, és így a hegynek délkeleti oldalán igyekezett feljutni.

A legnagyobb akadály, melylyel felmenő utjában találkozott, éppen a föntebb említett hegyszakadék vala. Több mint 4000 méternyi kerülőt kellett fölfelé tennie, míg egy hóhidra lelt, a melyen végre nagynehezen, életveszélyek közt átkelhetett ügyes, rettenthetlen bátorságu kalauzai segítségével.

Ha csak egy tekintet vetünk a képre, azonnal fogalmat szerezhetünk magunknak ama borzasztó veszélyekről, melyekkel a havasok ismeretlen világának beutazása és kifürkészése összekötve van. De a jutalom, melyet ama tündéri, vadregényes tájak látásának élvezete nyújt, mindenestre fölér

a kiállott veszélyekkel és fáradsággal; mert azt a nagyszerűséget, azt a megható szépséget képzelni nem lehet, azt látni kell, hogy helyes fogalma legyen róla az embernek. Azért is ragaszkodik a havasok lakója oly forrón szülőföldjéhez, s ha messze elszakad tőle, lelkét a honvágy epeszti, s gyakran bele is hal, mert sehol sem lelheti azt, a mit neki forrón szeretett szülőföldje nyújt, a melyért mindig kész életét feláldozni, szíve vérét kiontani, mert annak:

„Más virága,
Más felhője
Csodaszép és bájoló“.

A nagyvilágból.

— Livingstone, a híres utazó, kit több évig már holtnak hittek, de váratlanul megint feltaláltak, — közelébb elhunyt. A távirda ezt közli Londonból: „Livingstone Afrika belsejében vérhas következtében meghalt. A bebalzsamozott hulla Angolországba szállítatik“. — E hír annyiszor fölmerült az utolsó pár évben, annyiszor került ilyen vagy olyan alakban a közönség elé, hogy majdnem kételkedő mosolylyal fogadtuk. Hanem ez egyszer a hír valószínű. A londoni földrajzi társulat, mely annyit köszönhet Livingstone kutatásainak, fáradhatlan tevékenységének, e társulat nem hagyta volna e hirt elterjedni, ha valótlan. — Livingstone Dávid 1817-ben született Blantyre-ben, Skótország egyik kis mezővárosában. Atyja szatócs volt, ki fiát gyárba adta. A kis Dávid nappal dolgozott, ugy a mint azon időben a gyermekeket megdolgoztatták. És ennek daczára a testi fáradság nem ölte meg benne a szellem tudvágyát. Tanult annyit és oly szorgalommal, hogy csakhamar fölverték a glasgowi egyetembe magántanulónak. Ez a nap pár óráját vette igénybe, s hogy élni tudjon, gyapotszövődében dolgozott. Amint terjedt látköre, amint elsajátította a hitant, az orvos-tudományt s a gyógyszerismét, annál inkább elégedetlenné lett helyzetével. Hittérítővé lett, s az 1840-es évek első napjaiban, mint a londoni hittérítő társulat egyik küldötte Délafrikába ment. A becsuánokat választotta ki, mert e kereskedő népnél sok, Afrika belsejében divó nyelvet sajátíthatott el. S midőn elég erőt érzett magában, 1849. táján tette első nagyobb kirándulását Kalahari pusztán át a Niami tóhoz, 1851-ben a Zambeze folyóig hatolt, 1853. táján átutazta Afrika déli részét, hogy így összeköttetésekre tegyen szert jövő kirándulásainak alapjául. 1857-ben tért vissza először Angolországba, hol kitüntetésekkel fogadták. Legfontosabb volt rá nézve az, hogy kinevezték angol konzulnak

Délafrikába, mi biztossá tette életét úgy orvátadás, mint egyéb ellenségeskedés ellen, mert Anglia lobogóját Afrika bensejében is tisztelet környezi. — Livingstone utolsó nagy fölfedezési útjára 1865. táján indult, mikor annyira belemélyedt Afrika belsejébe, hogy halálhíre kelt. Ekkor indult Stanley fölkeresésére Udzsizsibe, hol őt meg is találta. Ekkor adta át Livingstone iratait a londoni földrajzi társulat számára, mintegy sejtve, hogy utoljára beszél európaival. — Az utazó, ki sohasem pihent, elérte végeztéljét. Nevét föntartja örökre dicsősége.

— **A siami ikrek** nincsenek többé! Olvasóink bizonyára hallották hírét a „siami ikrek“-nek, a derékban összenőtt két fivérnek, ki beutazva a művelt világot, mindenütt oly nagy csodálatot keltettek, s annyi vitát idéztek elő különösen az orvosok közt. Az orvosok egy része ugyanis azt állítá, hogy a két fivért az összekötő husdarab szétmetszése által el lehetne egymástól választani, — míg most bebizonyult, hogy e műtét mind a kettőre nézve halálos lett volna, mert — mint New-Yorkból jelentik — az egyik fivér meghalván, két óra múlva a másik is elhunyt. Ők tehát csakugyan egyek voltak életben és halálban.

K r ó n i k a.

— **Az állatkert** védnökségét József főherczeg elfogadta. A főherczeg eddig is nagy pártfogója volt az állatkertnek, látogatta, ajándékokkal gyarapítá s általában nagy érdekeltséget mutatott iránta mindig, míg ellenben a főrangú körök és a polgári lakosság nem igen törődtek s mai napig sem nagyon törődnek vele. Ohajtjuk, hogy ez új esztendő az állatkertre is a virágzás jobb napjait derítse a közönség melegebb részvéte által.

— **Ney Ferencz**, a főreáltanoda főigazgatója e napokban töltötte be a tanügy terén való foglalkozásának negyvenedik évét, s ez alkalomból szombaton este pályatársai és a reáliskolák tanárai lakomát rendeztek tiszteletére.

— **Jótekonyság.** A közelebb elhunyt Sebastiani Vilmos végrendeletében több jótekonny intézetről is megemlékezett. Nevezetesen a honvédmeháznak 500, a városi árvaháznak s a szegényalaphoz 200—200 frtot hagyományozott, a lipótvárosi templom építési alapjához pedig 500 frtot.

— **Halál széngőz által.** Kortmann Pál IV-ed éves orvostanhallgatót és Kardos Dániel tanárjelöltet, kik együtt laktak, pénteken reggel eszméletlenül találtak szobájukban. Hosszas fúradás után sikerült Kardost föléleszteni. Kortmann azonban halva maradt. A szerencsétlenséget a kemenczéből kiömlő széngőz okozta. Kortmann szombaton társai mély meghatottsággal kísérték az örök nyugalom helyére.

— **Ritkaság.** A 80-éves Boczkó Athanáz, ki már 60 éve lakik Nagy-Váradon, a napokban megérte unokája unokájának születését. — Boczkó Athanáz 15-éves korában ment férjhez, s dédunokája (az ős-unoka anyja) most huszonkét éves. — Az egész családban nevezetes, hogy egyetlen nőtagja sem volt öregebb 15 évesnél férjhezmenetele alkalmával.

— **Egy 72-éves ember, ki ma is legény a talpán.** St. czipész-mester barátaival azt vitatta, hogy mily mások voltak ők, kik gyalog járták be a világot, mint a mai vándorló legények, kik vasuton, gőzhajón utaznak. „Ma is tudnék gyalog vándorolni!” — tette hozzá. Ezt persze kétségbevonták. Hízen 72-éves. „Fogadjunk hát ötven forintba. — kiáltá az öreg, — hogy egy nap megjárom Vácot”. Fogadtak. Hétfőn volt próba. Az öreg, ki mellé tanubizonytságot adtak, reggeli ötkor megindult s fél 12-kor már a váczi „Csillag”-nál ebédelt. Egy órakor visszafelé indult s kevéssel nyolcz órakor beköszöntött budai vendéglőjükbé, mondván: „Megnyertem a fogadást”. Aztán az ötven forintot odaadta a kolera-árvák javára.

Talányok.

— Szabó Matildtól. —

1) Lóugrás szerint megfejtendő.

te-	da-	ö-	ü-	ge	rág	ben	á-
vez-	gan	hegy-	lát	é-	lat-	len-	közt
gi	tő-	lök	Lomb-	vi-	lé-	ra-	Mely-
Vi-	te	gány-	nak	Kis	des	Il-	nom
ban,	eser-	kön	fü,	get	dó	át,	zen-
tő-	ma-	kor-	ma-	zöld	nyel	in-	kön;
csi-	Egy	kön	Hegy-	me-	É-	ge-	vén
a	te-	dár	bo-	mény-	tő-	zö-	des

2) — Füehsl Hugótól. —

BBEERR

E betűket kellő helyre téve,
Mit jelentnek azok együttvéve,
Ha ismered Afrika sok népét,
Megtudhatod könnyen az értelmét.

3) — Halász Gézától. —

6. 14. 9. 3. 7. Kies vidék országunkban.
13. 7. 1. 7. 5. Ezt sokat találhatsz Svájcban.

5. 2. 3. Sokan a bornál többre becsülik.
 9. 12. 11. 14. 8. Kézműves, ki bőrökkel dolgozik.
 6. 7. 8. 12. Nőnév, melyet sokszor használnak.
 6. 14. 9. 16. 14. 5. Dícső, nagy királya volt hazánknak.
 3. 4. 9. Sok embernek ily haja van.
 2. 1. Drága gyöngyből volt ez hajdan.
 9. 2. 3. Fegyvereknek egyik neme.
 2. 15. 10. 1. Öldöklő madárnak neve.

1—16. Dícső költő volt s nagy honfi,
 Emlékét áldja mindenki,
 Kinek szive fel-feldobog,
 Ha ajkán hangzanak dalok.

— Pollák Gizelától. —

- 4) **V** z s d L M | **N** S Z 5)

6) — Pollák Irmától. —

A ki engem nem kerül,
 Sokban előrehalad;
 A jó gyermek jó kedvvel
 Rendesen meglátogat.

7) — Gottier Lajostól. —

5. 10. 2. Pénzt szoktak verni belőle.
 5. 10. 4. Ha okos vagy, nem félsz tőle.
 9. 3. 5. Munkács erről nevezetes
 1. 6. 5. A bajorok itala ez.
 8. 6. 7. A csecsemők eledele.
 11. 12. 3. 5. Juniusban van kezdete.
 1—12. Ha jó, igen mulattató,
 Sok ujságban található.

Megfejtési határidő: febr. hó 20-dika.

Az 1. számban közölt talányok értelme:

- 1) Szeresd a virágot
 És ne féltsd szívedet,
 Mert ki ezt szereti,
 Rosz ember nem lehet;
 A virág s az erény
 Két atyafi gyermek,
 Egy szívben egymással
 Nem ellenkezhetnek.
 Tudod, mi a virág?
 A földnek jósága;
 Tudod, mi a jóság?
 A lélek virága.
- 2) Kolozsvár. — 3) Kerék. — 4) Ének.
 — 5) Ékesség. — 6) Péternek 5, Pálnak 3 báránya volt.

A 2. szám talányainak megfejtése:

- 1) Csóka. — 2) Fánk. — 3) Rend. —
 4) Kalap. — 5) A kereskedő által hozatott posztó
 30 rőf volt, s eladván, 75 frtot kapott érte.

A 3. számban foglalt talányok értelme: 1) Napoleon. — 2) Szin. — 3) Egyetem. — 4) Ár.

A megfejtéseket beküldték: Fazekas Endre, Kuhlányi Mária, Báthory Sándor, Gróf Erzsébet és Ilka, Offenheimer Lajos, Gottier Lajos, Schossberger Ede, Garda Dezső, Samu és Kálmán, Pollák Irma és Gizela, Markos Teréz, Fiedler József, Janka és Etelka, Ularik Antónia, Aszalay Sándor, Bubreg Ilona, Obláth Riza és Vilma, Selling Kornél, Horváth Ödön, Garda Eliza, Lónyay Ferencz és Ilona, Hász Béla, Sáska Dezső, Estreicher Gyula, Heinrich Berta, Molitórisz Etel. A kézdi-vásárhelyi iparosztályu felső népiskolától B. M., Fejérváry Anna, Grünfeld Dávid, Frank Gyula, Dallos Klemi, Tóth Jenő, ifj. Greguss Zsigmond, Horváth Mariska, Tatay Benő, Lukács Béla, Szerényi Géza, Berrár Róza, Kuliffay Lajos és Bella, Szalgháry Irén, Altmann Ferencz, Polányi Aranka, Schemaczer Vilma, Kun Judit és Ilona, Finkey Eszti, Marton Gyula, Kollerich Irma, Grosz Viktor, Schwarz József, (a beküldött számtalányt már adtuk a mult évben; talán mást?), Zachar Gyula, Nyitó Ferencz, Magyar Irén, Balkó Piroska, Breuer Izabella, Perlaky Ilona, Váradi Lajos, Kohut Izidor, Zöld Mária, Tamásfy Gyula, Vitális Róza, Supka László és Etelka, Szathmáry K. Anna, Szaxun Izidor, Kovács Ilon, Jolán és Gusztáv, Popper Jenni és Berta, Tóth Mária, Hönigfeld Vilmos, Bing Izidor, Freund Ida, Somogyi János, Fekete Miksa, Mink Kázmér, Ujhelyi Pista, Halász Géza, Babocsay Béla, Dobai Lajos, Horthy Ilona és Mariska, Máday Sándor, Liszka Kornél, Barna Izidor, Barna Edmund, Simon Ferencz, Erdélyi Pál, Horváth Gyula, Greiner Etela, Majoros Elemér, Ilonka és Bella, Kovács Jolán, Ilon, Gusztáv, Sántay Rózsa, Horváth Ádám, Horváth Pista, Az izr. gyermek-olvasóegylet Sárvárról, Klein Miksa, Meyer Béni.

A jutalomkönyveket sorshuzás utján elnyerték:
 Hász Béla, Perlaky Ilona, Ularik Antónia.

TARTALOM.

Jetta. (Elbeszélés.) — A kása-káplár. — A víz kulcsa (Mese.) — Keletindiai képek. (Képpel.) — Egy földalatti halottváros. (Képpel.) — A havasokon. (Képpel.) — A nagyvilágból. — Krónika. — Talányok. — Talányok értelme. — A megfejtők s jutalomnyertesek névsora.

Felelős szerkesztő: K. Beniczky Irma.

Kiadja és nyomatja: Franklin-társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. Budapesten (egyetem-utca 4. sz.)